

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2019. július 1.
(OR. en)

10688/19

SOC 521
EMPL 402
ECOFIN 674
EDUC 332

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Foglalkoztatási Bizottság és a szociális védelemmel foglalkozó bizottság
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Tárgy:	A 2019. évi országspecifikus ajánlásoknak és a 2018. évi országspecifikus ajánlások végrehajtásának az értékelése = A Foglalkoztatási Bizottság és a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményének jóváhagyása

Az EPSCO Tanács 2019. július 8-i ülésére figyelemmel mellékelten továbbítjuk a delegációknak a fent említett véleményeket.

A 2019. évi horizontális vélemény a szemeszterről

A Tanács megbízása alapján a Foglalkoztatási Bizottság és a szociális védelemmel foglalkozó bizottság megvizsgálta a 2018. évi országspecifikus ajánlások munkaerőpiaci és szociális vonatkozásainak végrehajtását. A Foglalkoztatási Bizottság és a szociális védelemmel foglalkozó bizottság 2019 júniusában a következőket terjesztette a Tanács elé: horizontális feljegyzés a 2019. évi országspecifikus ajánlásokra irányuló európai bizottsági javaslatokkal kapcsolatos észrevételekkel; a tagállamok foglalkoztatási és szociálpolitikai reformjaira irányuló többoldalú felügyelet keretében a két bizottság által megállapított legfontosabb üzenetek; valamint az Európa 2020 stratégiában kitűzött célok tekintetében elért előrehaladásra vonatkozó értékelés. E feljegyzés az említett hozzájárulásokat a következőkre vonatkozó észrevételekkel egészíti ki: az európai szemeszter irányítási szempontjai (1. szakasz), a szociális partnerek és a szociális nem kormányzati szervezetek álláspontja (2. szakasz), valamint a mindkét bizottság által a többoldalú felügyelet keretében végzett vizsgálatokból eredő tematikus üzenetek (3. szakasz).¹

1. szakasz: Az országspecifikus ajánlások folyamata az európai szemeszter összefüggésében

Az európai szemeszter a tagállami reformtörekvések koordinálásának, előmozdításának és nyomon követésének hasznos eszköze, melynek keretében értékeli és támogatja a tagállami reformokat, valamint a tágabb szakpolitikai csomag összetételét és minőségét. A 2019. évi országspecifikus ajánlások csomagja, amelyet a Bizottság június 5-én terjesztett elő, a korábbi évekre épül. A csomag a bizottságok véleménye szerint kiegyensúlyozott és erőteljesen megjeleníti a szociális dimenziót. Míg ezt a két bizottság üdvözli, egyes tagállamok a szemeszter által lefedett szakpolitikai területek átgondolására szólították fel az érintetteket, nyomatékosítva azon véleményüket, hogy a hatály az elmúlt években jelentősen kitágult. A bizottságok ugyancsak üdvözlik, hogy a szociális jogok európai pillére fontos helyet kap a csomagban, és alapelveit kellő mértékben figyelembe veszik. Néhány tagállam a pillér alapelveinek az országspecifikus ajánlásokba való erőteljesebb integrálását szorgalmazta, és a további munka szempontjából hasznos lehetőségként azonosították a pillér valamennyi alapelveinek folyamatos értékelését.

¹ Az országspecifikus következtetések mellékletként kerülnek benyújtásra.

Idén összességében véve több országspecifikus ajánlás készült, mint az előző évben, ami főleg annak köszönhető, hogy a csomag kiegészült a beruházásokkal kapcsolatos országspecifikus ajánlásokkal, valamint hogy a pénzügyi támogatási programot sikeresen lezáró Görögországot integrálták az európai szemeszterbe. Pozitívumként értékelendő, hogy az ajánlásokban még hangsúlyosabbá vált a szociális, a foglalkoztatási és az oktatási dimenzió. A bizottságok újlag hangsúlyozzák, hogy az előregedés, a digitalizáció és az éghajlatváltozás alkotta kontextusra tekintettel a szemeszter eljárása során továbbra is holisztikus megközelítést kell alkalmazni, amely valamennyi érintett területen, ideértve a gazdasági, a foglalkoztatási, az oktatási és képzési, valamint a társadalmi befogadást érintő területet is, integrálja a szakpolitikákat és a reformokat. A nemrégiben elfogadott foglalkoztatási iránymutatások ebben az összefüggésben biztosítják a politikai és jogi alapot.

Az ideai csomag a beruházások és a reformok szorosabb összehangolását is tartalmazza, és ehhez kapcsolódóan az országspecifikus ajánlásokban nagyobb hangsúlyt kapnak a beruházások. A bizottságok nyugtázzák, hogy valamennyi tagállam kapott a beruházási területre vonatkozó országspecifikus ajánlást, valamint hogy a többi országspecifikus ajánlásban is megjelenhet a beruházási dimenzió, főleg a foglalkoztatási, a szociálpolitikai és az oktatási területtel összefüggésben. A bizottságok megállapítják, hogy a beruházási terület integrálása lehetővé teszi a reformtörekvések és a beruházási döntések jobb összehangolását, ami tovább erősíti a szemesztert. Több tagállam is szorgalmazta a beruházási szükségletek és az uniós strukturális alapok közötti kapcsolat további átgondolását. Néhány tagállam azt is hangsúlyozta, hogy kellő rugalmasságra van szükség a költségvetési szabályok, valamint a beruházások uniós strukturális alapokból történő finanszírozására jogosult szakpolitikai területek tekintetében.

A bizottságok kiemelik, hogy mind a Foglalkoztatási Bizottság, mind pedig a szociális védelemmel foglalkozó bizottság által a szemeszter keretében végzett munka módja javult az évek során. A két bizottság magával az eljárással és az országspecifikus ajánlások összeállításával kapcsolatban az alábbi szempontokra világít rá.

A **follyamatot** illetően a bizottságok megjegyzik, hogy a 2019. évi országspecifikus ajánlások késedelmes benyújtása aggodalomra adott okot, különösen amiatt, hogy így az Európai Tanács nem tudott politikai jóváhagyást biztosítani a csomag tanácsi bizottságokban való megfelelő értékelését követően.

Azonban az EPSCO és az ECOFIN Tanács közötti szoros együttműködésnek köszönhetően a folyamat az országspecifikus ajánlások késedelmes benyújtása ellenére zökkenőmentesen zajlott. A bizottságok továbbra is aktív szerepet vállaltak az országspecifikus ajánlásoknak a két felelős tanácsi formáció – az EPSCO és az ECOFIN Tanács – általi elfogadásának előkészítésében. A Gazdaságpolitikai Bizottság, a Foglalkoztatási Bizottság és a szociális védelemmel foglalkozó bizottság együttes ülése az eddigiekhez hasonlóan ezúttal is hatékonyan vitatott meg számos, horizontális jellegű országspecifikus ajánlást. Annak biztosítása, hogy az eszmecserére elegendő idő álljon rendelkezésre, elősegíti a szerepvállalást, mélyebb és valódi többoldalú megértést tesz lehetővé, és hosszú távon hozzájárul a reformok jobb végrehajtásához.

A bizottságok a szemeszter teljes folyamatának tekintetében elismerték a Bizottság dokumentumainak magas színvonalát. A Bizottság és a tagállamok közötti, a jelentések tervezetéről folytatott kétoldalú konzultáció hasznos eszköz abból a szempontból, hogy segít az említetteknek jobban megérteni az értékelést, az ahhoz kapcsolódó kihívásokat és a szakpolitikai törekvéseket. A konzultáció hozzá tud járulni ahhoz is, hogy a tagállamok nagyobb felelősséget vállaljanak az országspecifikus ajánlások terén, ami kulcsfontosságú a szemeszter sikere szempontjából. Annak ellenére, hogy a bizottságok az említett konzultációt a folyamat egyik pozitívumaként értékelik, újlag hangsúlyozzák, hogy még fokozottabb és megfelelőbben időzített részvétel lenne kívánatos, mivel ez kulcsfontosságú a szerepvállalás megerősítésében, és következésképpen a reformok sikerében.

A bizottságok ismét kiemelték, hogy hatékonyabb módot kell találni arra, hogy a tagállamok ténybeli jellegű észrevételeit már a bizottságok főbb ülései előtt rendezni lehessen. Ez, azzal párhuzamosan, hogy a tagállamok saját észrevételei egyértelmű prioritásként kerüljenek meghatározásra, és az említett észrevételek az országspecifikus ajánlásokra összpontosulnának, lehetővé tenné, hogy az eszmecserék középpontjában a lényegi kérdések álljanak.

A bizottságok üdvözölték továbbá, hogy az eddigieknél több tagállam észrevételezte a más tagállamokra vonatkozó országspecifikus ajánlásokat és preambulumbekendéseket, mert ez a közös érdekeket és Európai Unión belüli továbbgyűrűző hatásokat tükrözi. Ezek az eszmecserék hozzájárulnak a közös szakpolitikai kihívások kölcsönös megértésének további erősítéséhez és a bevált gyakorlatok cseréjének elmélyítéséhez.

A bizottságok nyomonkövetési eszközeinek összekapcsolása, valamint ezek tényleges alkalmazása az országspecifikus ajánlásokról folytatott tárgyalások során ismét hatékonyak bizonyult. A foglalkoztatási teljesítményfigyelő és a szociális védelmi teljesítményfigyelő megállapításai szintén hasznos forrásanyagot jelentettek a megbeszélésekhez. A bizottságok megállapítják, hogy a Bizottság az országspecifikus ajánlások elkészítésekor jelentős mértékben támaszkodott a többoldalú felügyelet keretében végzett munkára és az országspecifikus ajánlásokról folytatott tárgyalások alapjául szolgáló tényalagra. A felügyeleti tevékenységből levont következtetések, amelyek elkészítésére az országspecifikus ajánlásokról folytatott megbeszélések alatt került sor, gyakran pontot tettek egy adott kérdés vagy vita végére. A felügyeleti munka, amely komoly erőforrásokat igényel mind a Bizottság, mind a tagállamok részéről, ismét bizonyította, hogy a ciklus ezen szakaszában határozottan megtérül. Ugyanakkor a jövőre nézve felmerült annak szükségessége, hogy meg kell vizsgálni azokat a lehetőségeket, amelyek az előkészítő munkát még hatékonyabbá tehetik.

Egyetértés uralkodott a tekintetben, hogy a szociális partnerek, a civil társadalom képviselői és más érintett érdekelt felek tényleges bevonása továbbra is kulcsfontosságú a reformok végrehajtása és eredményessége szempontjából.

Az országspecifikus ajánlások szövegezését illetően a bizottságok megjegyzik, hogy a Bizottság által elkészített szöveg magas színvonalú és kerüli a felesleges kifejezések (mint például a „folytat”, a „halad” vagy a „továbbá”) használatát. Hasonlóképpen, a bizottságok tartották magukat ahhoz az általános szabályhoz is, hogy nem fogadják el azokat a javasolt módosításokat, amelyek nem tényszerűek és nem veszik figyelembe a szemeszter során végzett vizsgálatok következtetéseit. A bizottságok hangsúlyozzák, hogy az országspecifikus ajánlásoknak megfelelő egyértelműséggel kell feltárniuk az összefüggéseket, ugyanakkor a preambulumbekendések nem helyettesíthetik az országspecifikus ajánlásokat. Kívánatos lenne továbbá, hogy a preambulumbekendésekben többször – és következetesen – történjen említés a tagállamok által elért előrehaladásról.

A jövőre nézve a bizottságok megjegyzik, hogy az országspecifikus ajánlásokban jobban el kellene ismerni a reformfolyamat politikai realitásait is. A reformok meghatározásához, megvitatásához és végrehajtásához időre van szükség. Végrehajtásukra sok esetben többéves ciklusok keretében kerül sor. Ezért meg kellene vizsgálni, hogy miként lehetne a középtávú kilátásokat jobban integrálni az országspecifikus ajánlásokba, megőrizve ugyanakkor a reformok lendületét és a nemzeti politikai ciklusokkal való kapcsolatokat.

2. szakasz: A szociális partnereknek és a civil társadalom képviselőinek az álláspontja

A szociális partnerek szerepvállalása és a civil társadalommal folytatott konzultáció továbbra is kulcsfontosságú a szakpolitikai reformok sikeres végrehajtásához. A két bizottság többoldalú felügyeleti tevékenységük keretében, valamint az új országspecifikus ajánlásomaggal összefüggésben véleménycserét folytatott a Bizottsággal, az európai szociális partnerekkel és szociális nem kormányzati szervezetekkel, felvezetve ezzel az országspecifikus ajánlásokról szóló megbeszéléseket.

Az európai szociális partnerek és a szociális nem kormányzati szervezetek egyaránt üdvözölték a bizottságokkal folytatott együttműködés megerősödését, és továbbra is pozitívan értékelték uniós szintű részvételüket, ugyanakkor a nemzeti szint esetében aggályaikat fejezték ki kellő időben történő és érdemi bevonásukkal kapcsolatban, és az együttműködés fokozására hívtak fel az európai szemeszter valamennyi szakaszában. A szociális partnerek hangsúlyozták szélesebb körű bevonásuk fontosságát, a foglalkoztatáson túlmenően egyéb kérdések tekintetében is. A civil társadalom képviselői a szemeszterben betöltött szerepük jobb elismerését szorgalmazták, továbbá kiemelték, hogy a civil párbeszédet strukturálni kell.

A **munkáltatók** képviselői² széleskörűen üdvözölték és kiegyensúlyozottnak tartották a csomagot. Az országspecifikus ajánlások a digitalizáció, az előregedés és a széntelenítés jelentette jelenlegi kihívások tekintetében relevánsabbak az eddigieknél. A gazdasági és társadalmi konvergencia biztosítása érdekében a munkáltatók képviselői szorgalmazták, hogy kapjon nagyobb hangsúlyt a munkaerőköltségek csökkentése és a munkát terhelő adóék kérdésének a kezelése. A készségek kérdését – és különösen annak szükségességét, hogy a munkavállalók körében biztosítva legyen a digitális készségek megfelelő szintje – a kulcsfontosságú problémák közé sorolták. A szakemberhiány és a strukturális munkaerőhiány orvoslását továbbra is elsődleges prioritásnak tekintik, különösen a kkv-k tekintetében, és a képviselők célszerűnek tartanák a kérdés alaposabb megvitatását a Foglalkoztatási Bizottsággal.

A munkáltatói szervezetek hangsúlyozták továbbá, hogy a tagállamoknak korszerűsíteniük kell szociális ellátási rendszereiket, és az államháztartás megerősítésére irányuló tágabb erőfeszítések keretében javítaniuk kell a szociális beruházások célzottságát és költséghatékonyságát. A beruházások terén magán-, és közberuházásokra egyaránt szükség van. A szegénység csökkentésének összefüggésében a közberuházások kulcsfontosságú szerepet játszanak a jó minőségű szolgáltatások biztosításában. A munkáltatói szervezetek ösztönözték emellett a tagállamokat a legjobb gyakorlatok és a tapasztalatok megosztására azzal kapcsolatban, hogy miként lehetne a leghatékonyabban csökkenteni a munkát terhelő adóéket a szociális védelem finanszírozását szolgáló, foglalkoztatást ösztönző módszerek kidolgozásával.

² BusinessEurope, SMEunited (a kézműipari vállalkozások és kkv-k európai szövetsége), valamint az Állami és Közszolgáltatási Vállalatok Európai Központja (CEEP).

A **szakszervezetek** képviselői³ hangsúlyozták azon álláspontjukat, amely szerint a gazdasági növekedés ingatag, és nem javította számottevően Európa szociális dimenzióját. Ennek megfelelően ahhoz, hogy szembe lehessen nézni a szegénységhez, a társadalmi kirekesztéshez, az alacsony bérekhez és a szociális védelemhez való hozzáféréshez kapcsolódó kihívásokkal, az európai szemeszterben jobban kellene érvényesülnie a szociális jogok európai pillérében meghatározott jogalapú megközelítésnek. A közelmúlt kedvező fejleményeit a válság időszaka előzte meg, amely során a beruházások szintje csökkent, és még mostanra sem állt teljesen helyre. A szemeszter keretében ezért át kell alakítani a beruházások és a költségvetési irányvonal szerkezetét. A tagállamok számára bizonyos fokú rugalmasságot kell biztosítani ahhoz, hogy minőségi munkahelyek teremtése érdekében közberuházásokat mozgósíthassanak. A szigorúbb finanszírozásra irányuló országspecifikus ajánlások tekintetében az ESZSZ a pillér végrehajtása érdekében nagyobb mértékű rugalmasságot szorgalmaz. A költségvetési mozgástér lehetővé teszi a tagállamok számára a szociális helyzet javítását. A szakszervezetek képviselői emellett aggodalmukat fejezték ki azzal kapcsolatban, hogy nem került sor a szociális párbeszédéről a Foglalkoztatási Bizottság és a szociális partnerek által végzett vizsgálat keretében megfogalmazott következtetések végrehajtására.

A **civil társadalom** képviselői⁴ üdvözölték, hogy a 2019-es országspecifikus ajánlásomagban nagyobb figyelmet kapnak a munkaerőpiaccal, az oktatással és a szociálpolitikával kapcsolatos kérdések, továbbá hogy a szociális jogok európai pillére beépült az ajánlásokba. Méltányolták ezenkívül, hogy elismerést nyert az, hogy a reformokhoz beruházásoknak kell társulniuk. A képviselők rámutattak, hogy míg az ajánlások a foglalkoztatással és az oktatással kellő mértékben foglalkoznak, a szegénységgel és a (különösen a gyermekeket és a hátrányos helyzetű csoportokat érintő) társadalmi kirekesztéssel, a hajléktalansággal, valamint a jó minőségű, megfizethető és fenntartható egészségügyi és tartós ápolási-gondozási szolgáltatásokkal kapcsolatos kérdésekre nagyobb hangsúlyt kell helyezni. Hangsúlyozták, hogy a jelenlegi kedvező gazdasági környezet lehetőséget kínál a felfelé irányuló társadalmi konvergencia elérésére, és hogy továbbra is kiemelt figyelmet kell fordítani a reformokra. Több támogatást kell nyújtani azoknak, akiket már most is szegénység sújt, és folytatni kell a reformok végrehajtását, különös tekintettel azokra, amelyek a hátrányos helyzetű csoportokra irányulnak. Az adó- és szociális ellátórendszer elősegítheti a munkaerőpiaci részvételt és hozzájárulhat az egyenlőtlenségek csökkentéséhez.

³ Európai Szakszervezetek Szövetsége (ESZSZ).

⁴ Szociális Platform, Eurodiaconia, Európai Szegénységellenes Hálózat (április) és Eurochild.

3. szakasz: A többoldalú felügyelet keretében végzett vizsgálat és a többoldalú végrehajtási vizsgálatok nyomán megállapított horizontális üzenetek

A többoldalú felügyelet – amelynek keretében a bizottságokban kölcsönös felülvizsgálatot folytatnak az országspecifikus ajánlások végrehajtásának aktuális állásáról – a Foglalkoztatási Bizottságnak és a szociális védelemmel foglalkozó bizottságnak (SPC) is alapvető feladata, amely az európai szemeszter folyamatának része.

A. A Foglalkoztatási Bizottságnak a többoldalú felügyelet keretében végzett vizsgálata nyomán megállapított üzenetek

A Foglalkoztatási Bizottság 2018. október és 2019. április között többoldalú felügyeleti vizsgálatokat és egy országértékelést végzett, amelyekben a következő szakpolitikai témák tekintetében értékelt az országspecifikus ajánlások szempontjait: i. tartós munkanélküliség, ii. szociális párbeszéd, iii. munkaerőpiaci szegmentáció és be nem jelentett munkavégzés, iv. munkaerőpiaci részvétel, v. aktív munkaerőpiaci politikák és állami foglalkoztatási szolgálatok (áfsz), vi. oktatás, készségek, szakképzés és felnőttképzés, valamint vii. bérek, versenyképesség és a munkaerő adóztatása.

Amint arról fentebb szó esett, a Foglalkoztatási Bizottság által a többoldalú felügyelet keretében végzett vizsgálatok tematikus jellegűek. Ez lehetővé teszi, hogy minden vizsgálat nyomán horizontális következtetéseket lehessen levonni, melyeket ebben a feljegyzésben ismertetünk.

A Foglalkoztatási Bizottságnak a **tartósan munkanélküli személyek munkaerőpiaci integrációjáról szóló tanácsi ajánlással** foglalkozó vizsgálatára jobb munkaerőpiaci helyzetben került sor, az EU-n belüli különbségek azonban változatlanul fennállnak.⁵ Ezenkívül bár valamennyi tagállam tett lépéseket az ajánlás jobb végrehajtása érdekében, a végrehajtási szintek eltérőek. Az állami foglalkoztatási szolgálatok (áfsz) kapacitása átfogó kihívást jelent, és néhány tagállamban jelentős regionális eltérések is tapasztalhatók az állami foglalkoztatási szolgálatok teljesítményében. Több tagállamban a tartósan munkanélküliek nagyarányú nyilvántartásba vételének biztosítása szorosan összefügg azzal, hogy az ellátásokat az áfsz-ben való regisztrációhoz kötik. Egyes tagállamok szakpolitikákat vezettek be a nyilvántartásból való kikerülés megakadályozására, számos tagállamban azonban további erőfeszítésekre van szükség az inaktív személyek hatékonyabb eléréséhez, és ösztönzőkkel kell elősegíteni, hogy e személyek nyilvántartásba vetessék magukat.

⁵ A fő üzeneteket külön továbbították az EPSCO Tanács részére, vö. a 14409/18 tanácsi dokumentummal.

A vizsgálat megerősítette, hogy a további szolgáltatások, így például a szociális, egészségügyi, képzési és egyéb támogató intézkedések nagy jelentőséggel bírnak a munkába állás szempontjából. Bár történtek lépések a különféle szolgáltatásnyújtók közötti koordináció javítására, a koordináció továbbra is átfogó kihívást jelent. Az egyablakos ügyintézési pontok kialakításával kapcsolatban az egyes tagállamok eltérő megközelítéseket alkalmaznak: néhány tagállam teljesen integrálta az érintett szolgáltatásokat, míg mások hatóságot jelöltek ki, amely betöltené ezt a szerepet. Munkaerőpiaci integrációs megállapodások vagy ezek megfelelői a legtöbb tagállamban léteznek, azonban ennél többre van szükség, különösen az egyéni értékelések rendszeres felülvizsgálata tekintetében. A munkáltatókkal való együttműködés számos különböző formában valósul meg, így például az áfsz-ek személyzetének erre a célra való bevonása, vagy a bértámogatásnak a munkahelyi képzéssel való ötvözése révén. Néhány tagállamban azonban még mindig nem alakítottak ki az érdekelt felek közötti partnerségekre vonatkozó, erőteljesebben stratégiai jellegű megközelítéseket. Általánosságban elmondható, hogy bár a tagállamok támogatásával a Foglalkoztatási Bizottság mutatórendszere alapján összegyűjtött adatok minősége és teljessége számottevően javult, további erőfeszítésekre van szükség azon adatok javítása terén, amelyek az eredmények hosszú távú fenntarthatóságáról adnak képet a tartósan munkanélküliek tekintetében.

A **szociális párbeszéd** vizsgálata a szociális partnerek reformokban, szakpolitikákban és az európai szemeszterben való részvételének különféle szempontjaival foglalkozott. A vizsgálatban nemzeti és európai szociális partnerek vettek részt. Megállapítást nyert, hogy bár a legtöbb tagállam rendelkezik a szociális párbeszédre vonatkozó jogi és intézményi kerettel, a megvizsgált tagállamok között eltérések tapasztalhatók a nemzeti szociális partnereknek a foglalkoztatási és szociális reformok és szakpolitikák kialakításában és végrehajtásában, valamint az európai szemeszterben való részvétele terén. A Foglalkoztatási Bizottság kiemelte a szociális partnerek kellő időben történő és érdemi részvételének a fontosságát.

A Foglalkoztatási Bizottság emellett megállapította, hogy egyes tagállamokban kihívások tapasztalhatók a szociális partnerek reprezentativitása terén, és hangsúlyozta, hogy a szociális partnerek kapacitásnöveléséhez hatékony támogatásra van szükség.

A munkaerőpiaci szegmentációra és a be nem jelentett munkavégzésre vonatkozó

országspecifikus ajánlásokkal kapcsolatos vizsgálat rávilágított arra, hogy a szegmentáció és a be nem jelentett munkavégzés az Unión belül tagállamonként eltérő, és a statisztikák önmagukban nem mindig adnak átfogó képet az aktuális helyzetről. A szegmentáció és a be nem jelentett munkavégzés számos különféle módon gyakorolhat negatív hatást mind a polgárok életére (összefügg például a munkahelyi egészséggel és biztonsággal kapcsolatos szempontokkal, valamint a szociális védelemhez való hozzáféréssel), mind a tágabb értelemben vett gazdaságra. A tagállamok az elmúlt évek során több reformot is végrehajtottak e területeken a határozatlan idejű foglalkoztatásnak és a minőségi munkahelyek teremtésének az elősegítése érdekében, azonban időbe telik majd, hogy e reformok teljeskörűen kifejtsék hatásukat. A mostani reformok közül voltaképpen több is azon, jelenleg tapasztalt negatív következmények kezelésére irányul, amelyek a munkaerőpiac évtizedekkel ezelőtti részleges liberalizálásából fakadnak (vagyis abból, hogy megengedetté vált a határozott idejű szerződések szélesebb körű alkalmazása, a határozatlan idejű szerződésekre vonatkozó szabályozás azonban nem változott), például a határozott idejű és a határozatlan idejű szerződésekre vonatkozó szabályozás közötti hézagok csökkentése révén (beleértve az adókkal és a szociális hozzájárulásokkal kapcsolatos szempontokat is).

A Foglalkoztatási Bizottság megállapította, hogy nehéz konszenzusra jutni azzal kapcsolatban, hogy a jelenlegi politikai környezetben pontosan milyen munkaerőpiaci reformokat kellene végrehajtani. Ez még hangsúlyosabbá teszi a szociális partnerek szerepének és a hatékony szociális párbeszédnek a jelentőségét. Ahogy sok más kérdés esetében, e terén is rendkívül fontosak azok a képzések és készségek, amelyek lehetővé teszik az emberek számára a munkaerőpiaci lehetőségek legjobb kiaknázását (emellett pedig azt is meg kell jegyezni, hogy a szegmentáció kedvezőtlen hatásai közé tartozik az, hogy a munkáltatók vonakodnak a készségekbe való beruházástól). Gondoskodni kell arról, hogy a munkavállalással kapcsolatban megfelelő útmutatás és tanácsadás álljon az álláskeresők rendelkezésére. Ez esetlegesen javíthatja az állásajánlatok minőségét és csökkentheti a strukturális munkaerőhiányt.

Általánosságban elmondható, hogy a be nem jelentett munkavégzés kezelése szempontjából továbbra is fontos a visszatartás és a megelőzés együttes alkalmazása (például ismeretterjesztési tevékenységek és az intézményekbe vetett bizalom erősítése révén), ehhez pedig az intézmények, így a felügyelőségek, a szociális biztonsági intézmények, az áfsz-ek és az adóhatóságok részéről összehangolt erőfeszítésekre és koordinációra van szükség. Számos esetben kulturális hozzáállásokon és magatartásokon kell változtatni, ez pedig értelemszerűen csak hosszú távú, összehangolt erőfeszítések révén valósítható meg. Ezenkívül meg kell érteni az új munkavégzési formák, többek között a platformalapú munkavégzés szerepét és funkcióit is, tekintettel arra, hogy ezek a munkavégzési formák kezdenek elterjedni és egyre nagyobb jelentőséget nyerni az uniós tagállamokban.

Több lépés is történt a munkaügyi felügyelőségek megerősítése érdekében, mind a felügyelők összlétszámát tekintve, mind annak biztosítása érdekében, hogy azok intelligens és célirányos módon használják erőforrásaikat. A tagállamok gyakran alkalmaznak ágazati vagy regionális megközelítéseket a leginkább érintett területek kezelésére. A számadatok arra utalnak, hogy ezek az intézkedések kézzelfogható eredményeket hoznak.

A Foglalkoztatási Bizottság által a **munkaerőpiaci részvétel** tekintetében végzett vizsgálat két különböző dimenzióra terjed ki: az egyének részvétele és a munkaidő növekedése az egyének esetében. Néhány esetben megjelent a munkaerőpiaci részvétel regionális dimenziója is. A gyermekgondozási szolgáltatások és az idősebb emberek ápolását-gondozását biztosító szolgáltatások rendelkezésre állása, minősége és megfizethetősége jelentős szerepet játszhat a nők munkaerőpiaci részvételében. Sok tagállam tesz erőfeszítéseket az ápolás-gondozás javítása érdekében, és az ESZA számos országban kulcsfontosságú szerepet játszott (bár ez a hosszabb távú fenntarthatósággal kapcsolatos kérdéseket vet fel). A rugalmas szabadságot biztosító lehetőségek és munkaidő-megoldások szintén segítséget jelenthetnek.

Ugyanakkor érdemes lehet egy pillantást vetni az adózási rendszerekre is, amelyek különösen a második keresők részvételére gyakorolhatnak hatást. A járulékrendszerek gondos megtervezése hasonlóképpen elősegítheti a munkaerőpiacra való belépést és az ott maradási időt. Különös kihívást rejt magában az, hogy miként alakul a munka jövője, amit folyamatosan figyelemmel kell követni. Több tagállam tesz lépéseket az átláthatóság javítása és a nemek közötti bérszakadékokra való nagyobb mértékű figyelemfelhívás érdekében, és érdekes lesz látni, hogy ezek eredménnyel járnak-e majd.

Az idősebb munkavállalók esetében a részvétel javítását célzó erőfeszítések középpontjában a korai nyugdíjba vonulás igénybevételekor a korlátozása, valamint a munkaerőpiaci relevanciával bíró képzésekhez való hozzáférés biztosítása áll. A munkaerőpiaci részvétel tekintetében többszörös akadályokkal szembesülő hátrányos helyzetű csoportok esetében szociális és foglalkoztatási szolgáltatásokat integráló, multidimenziós megközelítésre van szükség. A névtelenségen alapuló munkaerőfelvétel eszközként szolgálhat a megrögzült munkaerőpiaci megkülönböztetés leküzdésére. Noha szokás azzal érvelni, hogy a munkaerőpiaci részvételhez kapcsolódó számos kérdés hátterében bizonyos értelemben „kulturális” okok állnak, sikeres közelmúltbeli kezdeményezések azt mutatják, hogy lehetséges pozitív eredményeket elérni, még ha azokhoz időre is van szükség.

Az **aktív munkaerőpiaci politikák és az állami foglalkoztatási szolgálatok (áfsz)** vizsgálata rávilágított arra, hogy noha a munkaerőpiaci helyzet az EU egészében javul, a tagállamok egyre nagyobb mértékben szembesülnek szakemberhiánnyal, és vannak olyan csoportok, amelyek nem részesülnek a javulásból. Az aktív munkaerőpiaci politikák tervezésének és végrehajtásának a tágabb kontextusba kell ágyazódnia, és azt oktatási és képzési intézkedéseknek, valamint szociális politikának és szolgáltatásoknak kell kiegészítenie, illetve megalapoznia. E kérdések kezeléséhez célzott képzési intézkedéseknek, valamint a munkaerőpiaci szükségletek azonosítására szolgáló, megfelelően kidolgozott módszereknek kell társulniuk (a szociális partnerek fontos szerepet játszhatnak ebben). Meg kell találni a módot a képzési intézmények színvonalának és teljesítményének mérésére, és világos tájékoztatást kell adni erről minden érdekelt félnek.

Az aktiválás és az előnyök közötti kapcsolódás fontos a szakpolitikák társadalmi elfogadottsága szempontjából, és az álláskeresési kritériumok meghatározására szolgáló módszerek biztosítása kell, hogy e kapcsolódás célra vezessen. A foglalkoztatási lehetőségek bővítése és a munkavállalásra való felkészültség javítása érdekében az aktív munkaerőpiaci politikáknak megfelelő munkavállalási tanácsadással és pályaorientációval kell kiegészülniük. Általánosságban az aktív munkaerőpiaci politikákat folyamatosan nyomon kell követni, értékelni kell és felül kell vizsgálni, hogy biztosítható legyen a hatékonyságuk. Az áfsz-eket illetően számos reform bevezetésére került sor azok kapacitásának és hatókörének növelése érdekében, noha e reformok közül több jelentős késedelmet szenvedett. E reformok végrehajtásának nyomon követése döntő fontosságú lesz annak megállapítása tekintetében, hogy ezek a reformok elérik-e a kinyilvánított céljukat.

Ami az **oktatás, a készségek, a szakképzés és felnőttképzés** vizsgálatát illeti, a vizsgált országspecifikus ajánlások nagy része átfogó oktatási reformot foglalt magában. A digitális készségek hangsúlyos helyet kaptak, gyakran tágabb kormányzati stratégia keretében. Szintén hangsúly helyeződött arra, hogy fokozni kell a TTMM körébe tartozó tanirányok választását. A tanári hivatás vonzerejének javítását célzó intézkedéseket mérlegelve a fizetés csupán egyetlen (noha fontos) eleme az összképnek. Figyelmet kell fordítani a mobilitásra, a képzésre, valamint az adminisztratív terhek csökkentésére.

Az oktatási rendszerek inkluzivitását illetően a tagállamok különböző megközelítéseket követnek. Néhány a nyelvtanulásra összpontosít, mások a koragyermekkorai nevelésre és gondozásra, megint csak mások pedig a minőség minden szinten való biztosítására. Tekintettel arra, hogy több tagállam hasonló kihívásokkal szembesül, fontos lesz nyomon követni, hogy mely megközelítésekkel érhetőek el a legjobb eredmények. A korai iskolaelhagyás több országban problémát jelent. Fontos szempont a korai figyelmeztető rendszerek kapacitása és hatékonysága, de szintén lényeges azonosítani azokat az intervenciókat, amelyekre a figyelmeztetés nyomán sor kell, hogy kerüljön. Kihívást jelenthet annak a feltérképezése is, hogy a családokat miként lehet a legjobban bevonni ezekbe az intervenciókba. Az inkluzivitás nagyban függhet a tanárok készségeitől és arra való képességüktől is, hogy együttműködjenek a kisebbségi háttérű és a hátrányos helyzetű személyekkel.

Ami a szakképzést illeti, jelentős reform-erőfeszítésekre került sor több tagállamban a szakképzés relevanciájának javítása érdekében. Erre a célra gyakran vettek igénybe uniós finanszírozást, ami önmagában nyilvánvalóan nem jelent problémát, de felveti a projektek fenntarthatósága biztosításának a kérdését. Többet kell azonban tenni a szakképzés és a tanulószerveződéses gyakorlati képzés vonzerejének a javítása érdekében, mivel az ezt választók száma gyakran alacsony. Helyénvaló bővíteni a kkv-k által kínált tanulószerveződéses gyakorlati képzést. A szociális partnerek bevonása gyakran kulcsfontosságú a szakképzési reformok sikere szempontjából. Jelenleg több olyan innovatív megközelítés – például az egyéni képzési számla – is kipróbálás alatt áll, amelyek célja a felnőttoktatás nyújtásának és igénybevételeének a javítása. A nemzeti stratégiák mellett gyakran fontos szerepet játszanak a sajátos földrajzi lefedettségbeli hiányosságok orvoslásában a helyi projektek.

A béreknek, a versenyképességnek és a munkaerő adóztatásának a vizsgálata tekintetében megállapítást nyert, hogy a mögöttes bérnövekedés továbbra is lassabb a bérnövekedés és a munkanélküliség közötti hagyományos kapcsolat alapján vártnál. Az alacsony bérnövekedés fő okai vélhetően az alacsony inflációban és az alacsony termelékenységnövekedésben keresendők. Ugyanakkor más tényezők is szerepet játszhattak, köztük az EU-n belüli mobilitás és a részmunkaidős foglalkoztatás bővülése. Egy újonnan megjelent érdekes fejlemény néhány tagállamban az a jelenség, hogy igény mutatkozik több nem pénzügyi juttatásnak a kollektív szerződésbe való felvételére, és ehhez társulva kisebb az igény a béremelésre. Minden említett területet érdemes lenne tovább elemezni.

Az alacsony bérnövekedés kezelését célzó szakpolitikai intézkedések közé tartoznak a minimálbérrel kapcsolatos szakpolitikák, a kollektív tárgyalások keretének megerősítése, az adóztatás, valamint a közszférabeli bérek kérdése. Azok a közvetett intézkedések, amelyek befolyást gyakorolhatnak a bérnövekedésre, olyan szakpolitikákat foglalnak magukban, amelyek – a szociális pillér szellemét követve – bővítik a munkavállalók jogait és beleszólását a kollektív tárgyalások keretében (például a szociális biztonsághoz való hozzáférés, a jogok hordozhatósága, a munkavállalók földrajzi és foglalkozási mobilitása), vagy olyan szakpolitikákat, amelyek csökkentik a munkaerőpiac kettősségét. Noha a tagállamok szerepe gyakran csupán a kollektív tárgyalások jogi keretének a biztosítása, érdemes lehet mérlegelni esetleges olyan további intézkedéseket, amelyek arra ösztönöznék a szociális partnereket, hogy növeljék kapacitásukat, a kollektív szerződések hatókörét, vagy kössenek több kollektív szerződést olyan ágazatok vagy munkavállalók vonatkozásában, amelyekre, illetve akikre ilyen jelenleg nem terjed ki. Az aktív munkaerőpiaci politikákban továbbra is rejlik még potenciál arra, hogy alkalmazkodóbbá tegyék a munkaerőpiacokat, fokozzák a foglalkoztathatóságot, javítsák a foglalkoztatási mobilitást, valamint bővítsék az álláskeresők és a munkaerőn kívüli személyek foglalkoztatási lehetőségeit. Ahol a bérek növekednek, gyakran figyelni kell a vásárlóerő kérdésére, mivel az továbbra is csökkenhet (például a lakhatási költségek miatt). Néhány tagállam olyan egyéb intézkedéseket mérlegel, amelyek hatást gyakorolhatnak a bérekre, például olyan intézkedések révén, amelyek a kutatás és fejlesztés ösztönzésével, valamint a humán tőkébe való beruházással (oktatás, készségek és egész életen át tartó tanulás) közvetetten fokozzák a termelékenységet és a növekedést.

B. A szociális védelemmel foglalkozó bizottság többoldalú végrehajtási vizsgálatai nyomán megállapított üzenetek

A szociális védelemmel foglalkozó bizottság 2019 márciusában vizsgálta a hatáskörébe tartozó területekre vonatkozóan tett 38 ajánlás végrehajtását. E területek a következők: i. szociális védelem és társadalmi befogadás; ii. nyugdíjak; iii. egészségügyi ellátás; valamint iv. tartós ápolás-gondozás. Az egészségügyi ellátás területét érintő kérdések vizsgálata a Tanács magas szintű népegészségügyi munkacsoportjának képviselőivel közösen történt. A vizsgálatokra témák szerint került sor, ami lehetővé tette horizontális következtetések levonását minden egyes tematikus területen.

A társadalmi befogadás és a szociális védelem területét érintő reformok

Az európai gazdaság elmúlt években tapasztalt folyamatos bővülésének köszönhetően javultak a munkaerőpiaci körülmények, és nőtt a háztartások bevétele. Ennek következtében a válság előtti szintre csökkent a szegénység és a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitett emberek száma⁶. E pozitív fejlemények ellenére azonban még mindig aggodalomra ad okot a fellendülés inkluzivitása, mivel továbbra is jelentős egyenlőtlenségek tapasztalhatók, és a kiszolgáltatott helyzetű személyek a lemaradás kockázatával néznek szembe. Az említett kihívások kezelésében továbbra is lényeges szerepet játszanak az olyan, jól kialakított szociális védelmi rendszerek, amelyek támogatják az emberek aktív részvételét a társadalomban és a gazdaságban, és amelyek az egész életen át biztosítják a kockázatok elleni védelmet.

A szociális védelemmel foglalkozó bizottság a 2019. évi többoldalú végrehajtási vizsgálatok részeként tizenegy, a szociális védelem és a társadalmi befogadás területére vonatkozó ajánlás tekintetében vizsgálta meg az elért előrehaladást. Az említett tematikus területekhez kapcsolódó legtöbb országspecifikus ajánlásban – az előző évekhez hasonlóan – továbbra is erőteljes hangsúlyt kap az aktív befogadás, így különösen a szociális juttatások által elért kör bővítésének és az ellátások megfelelőségének javítása, valamint a regionális egyenlőtlenségek és a jövedelemtámogatási rendszerek szétaprózódásának csökkentése. Egyes további, a tagállamoknak tett ajánlásokban pedig a Bizottság felszólított az atipikus szerződések alapján dolgozó személyek szociális védelme terén fennálló hiányosságok kezelésére, az adókedvezmény-rendszerek kialakításának és a szociális kiadások összetételének a javítására, valamint a minőségi szolgáltatások (gyermekgondozás és lakhatás) nyújtására.

A szociális védelemmel foglalkozó bizottság által végzett többoldalú vizsgálatok azt mutatták, hogy a tagállamok folyamatosan erőfeszítéseket tesznek a feltárt problémák megoldása érdekében, a reformok végrehajtása azonban látszólag lelassult. A bizottság értékelése szerint a vizsgált tagállamok közel kétharmadában csupán korlátozott előrehaladás történt az elmúlt egy évben. Ezzel szemben az azt megelőző évre vonatkozó következtetések csak a vizsgált országspecifikus ajánlások egyharmadában azonosítottak visszafogott előrelépést, míg a többi esetében némi, illetve jelentős haladás volt tapasztalható. Egyes tagállamokban a reformok végrehajtását a középtávú költségvetési cél elérésének szükségessége, illetve a Stabilitási és Növekedési Paktum rendelkezéseinek való megfelelésre irányuló követelmények teljesítése késleltette.

⁶ Az EU lakosságának 22,4 %-a 2017-ben.

Ezen eredmények és a jövőbeli gazdasági kilátásokat övező bizonytalanságok fényében a szociális védelemmel foglalkozó bizottság hangsúlyozza, hogy a tagállamoknak sürgősen meg kell újítaniuk és fel kell gyorsítaniuk a reformtörekvéseiket. A társadalmi befogadásnak, a beruházásoknak és a szociális védelemnek – a szociális jogok európai pillérének vonatkozó elveivel összhangban és az aktív befogadási megközelítést követve – továbbra is irányadó célkitűzésként kell szolgálniuk a tagállami reformok számára.

Reformok a nyugdíjak terén

A nyugdíjak – a költségvetésre gyakorolt súlyukra és a komoly társadalmi jelentőségükre tekintettel – az európai szemeszter legelejétől fogva a tagállamok reformmenetrendjeinek egyik legfontosabb elemét képezik. A nyugdíjreformok az elmúlt évtizedben a nyugdíjrendszereknek a demográfiai változásokhoz való hozzáigazítására és a nyugdíjrendszerek pénzügyi fenntarthatóságának biztosítására összpontosítottak. A közelmúltban egyre inkább előtérbe kerültek a megfelelőséghez kapcsolódó kérdések, de a 2018. évi országspecifikus ajánlásokban továbbra is nagy hangsúlyt kaptak a fenntarthatósággal kapcsolatos nyugdíjreformok.

A szociális védelemmel foglalkozó bizottság tizenhárom, a nyugdíjak területére vonatkozó ajánlást vizsgált meg, melyek többsége a nyugdíjrendszerek több aspektusát is érintette. Kilenc ajánlás a nyugdíjak fenntarthatóságát emelte ki, öt pedig azok megfelelőségét vagy méltányosságát. Három tagállam arra kapott ösztönzést, hogy egységesítse a lakosság különböző csoportjaira vonatkozó szabályokat, más ajánlásokban pedig a munkával töltött életszakasz meghosszabbítása vagy a kiegészítő nyugdíjak nyújtása került előtérbe.

A 2018. évi országspecifikus ajánlások végrehajtásának többoldalú vizsgálatai szerint több ország is vezetett már be a nyugdíjrendszere fenntarthatósággal kapcsolatos kihívásainak megoldását célzó intézkedéseket, illetve folytatja ezen intézkedések végrehajtását. Ilyen intézkedés például a nyugdíjkorhatár emelése, a jogosultsági feltételek szigorítása és a korengedményes nyugdíjazási lehetőségek szűkítése. Egyes tagállamok lépéseket tettek a nyugdíjszámítási mechanizmusok felülvizsgálatára vagy a nyugdíjba vonulás későbbre halasztása érdekében nyújtott ösztönzők kiterjesztésére. Más országok a nyugdíjak megfelelőségének javítását célzó olyan intézkedésekről számoltak be, mint például a minimál nyugdíjak emelése, az alacsonyabb nyugdíjra jogosultaknak folyósított rendkívüli juttatások vagy az indexálás. Néhány tagállam fontos nyugdíjreformokat indított el, amelyek várhatóan a következő években fognak eredményeket hozni.

A szociális védelemmel foglalkozó bizottság értékelése szerint a vizsgált tagállamok körülbelül fele ért el némi, illetve jelentős haladást ezen a téren, míg a tavalyi értékelésben ezt csak a tagállamok egyharmadáról lehetett elmondani. Idén azonban két tagállam semmilyen előrehaladást sem könyvelt el az ajánlásaikban foglalt követelmények teljesítésében.

Ezen értékelés fényében a szociális védelemmel foglalkozó bizottság azon a véleményen van, hogy az idősödő társadalmunkra gyakorolt, egyre nagyobb demográfiai nyomás kezelése érdekében egyes tagállamoknak több erőfeszítést kell tenniük, míg azoknak a tagállamoknak, amelyek már fogadtak el reformokat, szigorúan végre kell hajtaniuk azokat, és nem szabad visszaesniük. A megfelelőséggel kapcsolatos kérdéseknek nagyobb hangsúlyt kell kapniuk a tagállamok reformmenetrendjeiben. A várható élettartam megnövekedése miatt elengedhetetlen, hogy a munkával töltött életszakasz is hosszabb legyen, és a férfiak és a nők megfelelő nyugdíjat tudjanak szerezni. A tagállamok reformmenetrendjeiben szerepelniük kell olyan intézkedéseknek, amelyek a szakmai tevékenység meghosszabbítását és a munkaerőpiacról való későbbi kilépést ösztönzik, emellett egyenlő feltételeket biztosítanak a nyugdíjjogosultságok gyűjtésére.

Reformok az egészségügy területén

Az európai szociális modell alapvető fontosságú elemei a szükséges időben történő, színvonalas és megfizethető egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést szavatoló, egyetemes és fenntartható egészségügyi rendszerek. Bár az Unióban eltérőek az egészségügyi rendszerek, a kihívások többsége közös. Az idősödő népesség, az innovatív technológiák és gyógyszerek növekvő költségei, az egészségügyi szakemberek hiánya vagy egyenetlen eloszlása mind olyan tényezők, amelyek nyomást gyakorolnak a tagállamok egészségügyi rendszereire.

A 2018. évi európai szemeszterben tizenkét tagállam kapott az egészségüggyel kapcsolatos országspecifikus ajánlást. Összesen hét tagállam kapott ajánlást arra, hogy javítsa egészségügyi rendszereinek költségvetési fenntarthatóságát és költséghatékonyságát. Ezek közül két tagállamnak – a többi vizsgált országhoz hasonlóan – a hozzáférhetőséggel kapcsolatos kihívásokkal is szembe kellett néznie.

A Tanács magas szintű népegészségügyi munkacsoportjának képviselőivel közösen végzett többoldalú vizsgálatok arra világítottak rá, hogy ugyan eltérő intenzitással, de az összes vizsgált tagállam az egészségügyi rendszereinek megreformálásán dolgozik a feltárt kihívások kezelése érdekében. A reformtörekvések az átfogó reformcsomagoktól (amelyekhez hosszabb távú elfogadási és végrehajtási megközelítésekre van szükség, és ezért előfordulhatnak késedelmek) a rövid távú intézkedésekig terjednek (amelyek azonban nem mindig kezelik a kiváltó okokat). Ilyen reformok például: az alap- és integrált ellátás nyújtásának megerősítésére és egyes szolgáltatásoknak a fekvőbeteg kórházi ágazatból való átírányítására irányuló lépések; jobb és integráltabb ellátási út biztosítása a krónikus betegek számára, továbbfejlesztett szűrő- és megelőző programok, ösztönzők a betegek, az orvosok és a gyógyszerészek számára a gyógyszerkiadások korlátozására, a legkiszolgáltatottabb helyzetben lévők számára például bizonyos gyógyszerekhez és kezelésekhez való jobb hozzáférést biztosító intézkedések; az egészségesebb életvitel előmozdítására irányuló erőfeszítések (többek között a fiatalabb nemzedék körében), valamint egyes tagállamokban a létszámhiány, az alacsony bérek és az egészségügyi dolgozók egyenetlen területi megoszlásának kezelésére irányuló intézkedések.

A tagállami erőfeszítések ellenére úgy tűnik, hogy 2018 júniusa óta lassult az előrehaladás az egészségügyi rendszerek megreformálása terén. A szociális védelemmel foglalkozó bizottság által idén készített értékelés szerint a vizsgált országoknak körülbelül a fele ért el némi, illetve jelentős előrehaladást a feltárt kihívások kezelésében, a tagállamok másik felében azonban csak korlátozott mértékű előrelépés volt megfigyelhető. Ezzel ellentétben tavaly a vizsgált tagállamok nagy többsége ért el némi, illetve jelentős előrehaladást. A bizottság hangsúlyozza, hogy folytatni kell, fel kell gyorsítani, illetve el kell mélyíteni az elkezdett reformokat, így különösen azokat, amelyek az egészségügyi rendszerek hatékonyságának és eredményességének javítását szolgálják. Megfelelő megelőző intézkedések szükségesek ahhoz, hogy a fenntarthatóságot a minőség és a szolgáltatásokhoz való hozzáférés romlása nélkül tudják fokozni. Emellett további erőfeszítésekre van szükség a különböző egészségügyi szolgáltatások integrációjához és az egészségügyi és szociális szolgáltatások közötti jobb koordináció kialakításához.

Reformok a tartós ápolás-gondozás terén

Három tagállam kapott országspecifikus ajánlásokat 2018-ban a tartós ápolás-gondozás területéhez kapcsolódóan, melyek általánosságban a költséghatékonyság javítására, valamint a szolgáltatások szétaprózódására és irányítására fókuszáltak. A jelentésekben ismertetett intézkedések közé tartozik az integrált tartós ápolás-gondozás otthoni környezetben történő nyújtására irányuló új megoldások tesztelése, a krónikus betegek ellátásának észszerűsítése, valamint egységesített mechanizmusok kialakítása a betegek ellátási szükségleteinek feltárása céljából.

A népesség Európára jellemző elöregedése miatti egyre növekvő szükségletek kielégítése következtében továbbra sem szűntek meg a formális tartós ápolás-gondozási szolgáltatások nyújtása kapcsán fennálló aggályok. A tartós ápolás-gondozási rendszerek fenntarthatóságára és működésére gyakorolt nyomásra tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság elismeri, hogy egyre proaktívabb szakpolitikai megközelítésre van szükség, amely egyszerre törekszik a megelőzés megerősítésére és a hatékony és költséghatékony ápolás-gondozás előmozdítására, anélkül, hogy veszélyeztetné annak minőségét, hozzáférhetőségét és az önálló életvitel feltételeit.
